

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

636

3-85

ՈՒՆԱԳԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԲԱՅԸՇԵՎԻԿՅԱՆ ՏԵՄՊ
ՍՈՑԱԼԱՄՆԱԴԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՐՈՆՏՈՒՄ

ԳԵՑԶՐԱՏ

1931

ԹԵՐԵՎԱՆ

01 OCT 2010

3. 85

из

Ո. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

1997

ԲԱՅԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՏԵՄՊ
ՍՈՑԱԼԱՄԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՖՐՈՆՏՈՒՄ

ՊԵՏԶՐԱՆ

1921

ՅԵՐԵՎԱՆ

15531-52

ԲԱՅԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՏԵՄՊ ՍՈՑ ԱՆԱՍՆԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՖՐՈՆՏՈՒՄ

«1931 թվ. 32 թվականներն առաջնորդող ծավալման ասպարիզում պետք է լինեն նույնպիսի վնասված բեկման տարիներ, ինչպեսին էլին 1929 թվ. 30 թվականները սոցիալիստական հացահատիկային տնտեսության կազմակերպման բնագավառում»:

(Համ. Կոմկուսի Կենտկոմի յեվ ժողովուրդի հուլիսյան դիմումից):

ՀԱՅԱՀԱՏԻԿԻ ՊՐՈԲԼԵՄԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՈՒՂԻՈՎ

Մի քանի տարի սրանից առաջ (27-28 թ.թ.) մենք ապրեցինք լուրջ դժվարություններ մեր յերկիրը հասցով ապահովելու տեսակետից: Չնայած նրան, վոր 1927 թ. հացահատիկային ցանքադաշտերի տարածությունն տեսակետից մենք արդեն հասել էինք նախապատերազմյան մակարդակին, (միայն 5 տոկոսով պակաս) չնայած նրան, վոր հացահատիկի ընդհանուր արտադրանքով մենք արդեն մոտեցել էին նախապատերազմյան չափերին (ի դիմաց նախապատերազմյան չրջանի 5 միլիարդ փութ ընդհանուր հացի, 1927 թ. արտադրել էին 4.749 միլ. փ.) և վերջապես չնայած այն բանին, վոր մենք 27-28 թվականներին խորհրդային Միություն-

նից արտահանել էինք ընդամենը 27 միլիոն փութ հաց, ընդդեմ ցարական Ռուսաստանի միլիարդ փութերի, այնուամենայնիվ մենք այդ չրջանում լուրջ դժվարություններ ապրեցինք հացի ասպարիզում:

Ի՞նչն էր այդ դժվարությունների պատճառը: Պատճառն այն էր, վոր ապրանքային հացի արտադրությունն տեսակետից մենք շատ հեռու էինք նախապատերազմյան մակարդակից (1927 թ. հացարույսերի արտադրման ապրանքային մասը կազմում էր նախապատերազմյանի միայն 37 տոկոսը), վոր ապրանքային հացի արտադրությունը ավելի զանդաղ էր առաջ գնում, քան թե որ-որին աճող սպառման պահանջները:

Իսկ վորն էր ապրանքային հացի արտադրություն հասցի հետ մնալու հիմնական պատճառը: Հիմնական պատճառը կայանում էր Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո հիմնովին փոփոխված մեր գյուղատնտեսական կառուցվածքում, պատճառը կայանում էր նրանում, վոր խոշոր կալվածատերական և կուլակային տնտեսություններին, վորոնք արտադրում էին ապրանքային հաց ավելի մեծ չափերով, փոխարինեցին մանր չքավոր ու միջակային տնտեսությունները, վորոնք անգոր էին նույն չափերով ապրանքային հաց արտադրելու: Հայտնի չէ, վոր հեղափոխությունից հետո մանր գյուղացիական տնտեսությունների թիվը մեղանում 15-16 միլիոնից բարձրացավ մինչև 25-26 միլիոնի:

Այս դժվարությունները կարողացավ ողտադործել գյուղի կուլակը: Նա կարողացավ բարձրացնել հացի գները, իր ձեռքում կենտրոնացնել հացի զգալի պաշարները և սպառնալ մեզ, արդյունաբերական պրոլետարիատին, բանակին և քաղաքի աշխատավորությանը հաց մատակարարելու տեսակետից:

Վո՞րն եր այդ դրությունից դուրս դառնալը: Հիմնական յեկը կայանում եր նրանում, վոր մեզ դուրս գալիմք հացի արտադրութեամ սոցիալիստական ճանապարհը, կազմակերպել ենք հացահատիկային խոր խորհրդային տնտեսություններ, միավորել ենք անհատական չքավոր-միջակային տնտեսությունները կուլեկտիվ տնտեսությունների մեջ, ստեղծել ենք ապրանքային հաց արտադրող սոցիալիստական գիղանտներ: Դրա հետ միասին մենք ստիպված ելինք ժամանակավոր արտակարգ միջոցների կիրառմամբ հարկադրել կուլակներին հանձնելու պետութեանը իր մոտ յեղած հացը պաշարները և կազմակերպել վճռական պայքար ընդդէմ գյուղի կուլակութեան:

Այս հիման վրա մեր կուսակցութեան Կենտրոնական Կոմիտեն 1928 թ. վորոշեց՝ «յերեք-չորս տարում կազմակերպել խոշոր հացահատիկային խորհրդային տնտեսություններ այնպիսի հաշիվով, վոր նրանք այդ ժամանակամիջոցի վերջին կարողանան տալ վոչ պակաս, քան 100 միլիոն փութ ապրանքային հաց»:

Կուսակցութեան Կենտրոնական Կոմիտեյի այս մարտական վորոշումը կատարել ընդդիմադրութեան հանդիպեց դասակարգային թշնամու կողմից: Բուրժուական տնտեսագետները այդ վորոշումները ավելի ծայրը հանեցին: Նրանք սկսեցին «դիտութեամբ» հիմնավորել, վոր անհար ե այդքան կարճ ժամանակամիջոցում կազմակերպել այդպիսի վիթխարի տնտեսություններ: Նրանք սկսեցին փաստարկումներ բերել այն մասին, վոր խորհրդային իշխանութեանը դեմ ե դնում գյուղատնտեսական տարրական դիտելիքներին, դեմ ե դնում ցանքսաշրջանառութեան կանոններին և այլն:

Դասակարգայի թշնամու և նրա գիտնականների

այդ վայրահաջոցին ձայնակցեցին մեր կուսակցութեան ուղորտունիստական տարրերը: Նրանք զուլս բարձրացրին այդ վորոշումների դեմ: Սկսեցին ձայներ լսել այն մասին, վոր խորհրդային տնտեսություններին հատկացված փողերը «ջուրը դցած» փողեր են, վոր «կուտնտեսություններն ու խորհրդային տնտեսությունները անհրաժեշտ քանակութեամբ հաց կարող են տալ միայն 5-10 տարուց հետո» (Բուխարին), վոր «ավելի լավ ե դարկ տալ անհատական տնտեսություններին», «չխանդարել կուլակային տնտեսությունների դարգացմանը», պաշտոնը հացը ներմուծել արտասահմանից և այլն և այլն:

Կուսակցութեանը հարկադրված եր վճռական պայքար մղել, ինչպես դասակարգային թշնամու և բուրժուական բոլոր կարգի տնտեսագետների, նույնպես և մեր կուսակցութեան աջ ուղորտունիստական տարրերի դեմ, և լենինյան հաստատունիմութեամբ առաջ տանել հացահատիկային խորհրդային տնտեսությունների և կուլանտեսությունների կազմակերպման քաղաքականութեանը: Լենինյան այդ հաստատունը դժի անշեղ կիրառման հիման վրա մենք այս տարի, այսինքն խորհրդային արտութեան մասին Կենտկոմի ընդունած վորոշումների, ցերբորդ տարում ստանալու յենք միայն խորհրդային տնտեսություններից 200 միլիոն փութ ապրանքային հաց: Այսպիսով հակառակ ուղորտունիստական մարդաբեկություններին՝ կուսակցութեան Կենտկոմի վորոշումը իրադրծվեց ժամանակից առաջ և ապրանքային հաց առացվեց կրկնակի չափերով: Նույն այդ հաստատունը քաղաքականութեան կիրառման հիման վրա մենք անցնայ տարի հիմնականում լուծեցիմք հացահատիկի պրոբլեմը, եւկ այս տարի այն լուծելու յեմք վերջնականապես: Ահա սրանք են կուսակցութեան լենինյան

գծի կիրառման հաղթանակի արդյունքները հասցահատիկի ֆրոնտում :

Հացի պրոբլեմը հիմնականում լուծած լինելուց հետո, կուսակցության առաջ ամբողջ հասակով ծառայում էյին անասնաբուծության և տեխնիկական մշակույթների պրոբլեմների միաժամանակյա լուծման խնդիրները : Լուծելով գյուղատնտեսության զարգացման մյուս բոլոր բնագավառների հիմնական ողակը հանդիսացող հացի պրոբլեմը, կուսակցությունը կարող էր դառնալ անասնապահության և տեխնիկական կուլտուրաների այդ չափազանց կենսաթուփիւ հարցերի լուծմանը, հացահատիկային պրոբլեմի լուծման փորձված մեթոդներով :

Տեխնիկական մշակույթների ասպարիզում մենք արդեն ունենք լուրջ հաջողություններ : Մենք կարողացանք բայշեիկյան պայքար ծավալել բամբակի անկախության համար մղվող պայքարի ֆրոնտում և ամուր դիրքեր գրավել այդ բնագավառում :

Ինչպե՞ս և դրությունը անասնապահության ֆրոնտում :

Յեթե հացահատիկային տնտեսության ասպարիզում նախահեղափոխական Ռուսաստանում կալվածատերերը արտադրում էին ապրանքային հացի 21,8 տոկոս, իսկ կուլակները՝ 50 տոկոսը, *) ապա այդպիսի դրություն գոյություն չունեք անասնապահության ֆրոնտում : Ընկեր Նեմչինովի տվյալների համաձայն, նախահեղափոխական Ռուսաստանում կալվածատերերը

*) Տվյալները վերցնում ենք ընկ. Ստալինի «На хлебном фронте» հոդվածում բերված ընկ. Նեմչինովի աղյուսակից : Տե՛ս «Вопросы ленинизма» № 438, ուսերեն հրատարակություն :

կան և կուլակային տնտեսություններն ընդգրկում էյին 2-3 միլիոն գլուխ խոշոր յեղջյուրավոր անասուն, վորը կազմում էր ամբողջ յերկրի անասունների միայն 3,8 տոկոսը : Այսպիսով, յեթե նախկին ցարական Ռուսաստանում կալվածատերական և կուլակ տնտեսությունները խոշոր կլիւ ունեյին հացի դրության ասպարիզում, ապա անասնապահության բնագավառում խոշոր և բարձր ապրանքայնություն ունեցող կապիտալիստական անասնապահություն համարյա քե գոյություն չունեք : Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո առավել ևս, մինչև վերջին շրջանում մեր անասնապահությունը գրեթե ամբողջովին հենվում էր մանր, փոշիացած, ծայրաստիճան սակավ ապրանքայնություն ունեցող չքավորա-միջակային տնտեսությունների վրա : Դեռ ա-վելին, Խորհրդային Միության մի շարք շրջաններում անասնապահության զգալի մասը հենվում էր ֆոլվորակա և կիսաֆոլվորակայն այդ ծայր աստիճան հետամընաց և բարբարոս տնտեսաձևի վրա :

Վո՞րն էր մեր անասնապահության ընդհանուր պատկերը, նախքան կուսակցության ձեռնարկումը նրա ողջ կալիստական գործի վերակառուցման :

Խորհրդային Միությունը, խոշոր յեղջյուրավոր անասունների քանակի տեսակետից, ամբողջ յերկրագործի վրա յերկրորդ տեղն և գրավում, Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից հետո : 1929 թ. Ամերիկայում խոշոր յեղջյուրավոր անասունները հաշվվում էյին 55 միլիոն 751 հազար գլուխ, իսկ Խորհրդային Միության մեջ 67 միլ. 231 հազար, այսինքն ավելի քան 19 տոկոս*) : Սակայն միայն ֆանկով և ուրիշ փաշինգ :

*) Տե՛ս «Միատարր դիւ նախագահ ընկ. Գրուշեվսկու զեկուրումը Խորհուրդների 6-րդ համագումարում :

Իսկ յեթե մենք զխտելու լինենք վորակական ցուցանիշները, այսինքն յեթե վերցնենք մսի ընդհանուր արտադրանքը մեզ մոտ և Ամերիկայում, կտեսնանք միանգամայն հակառակ պատկեր: Մսի ընդհանուր արտադրություն տեսակետից ԽՍՀՄ-ը գերազանց է Ամերիկայի թիվյան 59,4 տոկոսը: Դա հետևվանք է նրան, Վոր Ամերիկայում խոշոր յեղջուրավոր անասունն է քալը հասնում է մինչև 500 կիլոգրամի (31 փութ): Այնինչ մեզ մոտ ամենաշատը 235 կիլոգրամի (16 փ.) ըստ վորում Ամերիկայում կարողացել են հասնել այնպիսի դրություն, Վոր մեկ ու կես-յերկու տարեկան հասակ ունեցող անասունից 31 փ. միս ստանալ նախկին հինգ տարեկանի փոխարեն, այն ինչ, մեզ մոտ մենք 16 փութ միս ստանում ենք միայն 4-5 տարեկան հասակ ունեցող անասունից: Այսպիսով ամասունների ավելի բարձր ֆանակի առկայության պայմաններում մենք ստանում ենք ավելի քիչ ապրանքային պրոդուկցիա: Նույնը գոյություն ունի նաև կաթնամթերքների բնադավառում:

Վո՞րն է անասնապահության ապրանքայնության այդչափ ցածր մակարդակի հիմնական պատճառը մեզանում: Կենդանարուծության անբավարար դրության երկմակամ պատճառը մեզանում հանդիսանում է մանր և սակավ ապրանքային տնտեսության անկայունությունը ու անհուսալիությունը, հանդիսանում է գաճաճ, մի ֆանի վոյսար կամ յեղջուրավոր անլորակ անասուն ունեցող անհատական տնտեսությունը. համդիսանում է կերի պակասի անբնդհատ սպառնալիքի տակ իր տնտեսությունը մի կերպ քարշ տվող անհատական պրիմիտիվ անասնապահությունը: Ահա թե Վորոնք են մեր անասնապահության հետամնացության արժանապատիվ պատճառները:

Կարելի՞ յե յերկար հանդարժել այդպիսի դրություն անասնապահության տալարիզում, յերբ մեր յերկրի բանվոր դասակարգը Կոմկուսի ղեկավարությամբ վերջնականապես լուծեց «ով ումի» խնդիրը արդյունաբերության դժուր յինպատ սոցիալիստական հատվածի, յերբ մենք լուծեցինք հացահատիկային պրոբլեմը, յերբ մենք դուրստնետեսությունը դուրս բերեցինք լայն սոցիալիստական ճանապարհ և յերբ մենք թեակոխել ենք սոցիալիզմի շրջանը: Կարելի՞ յե հանդարժել այդպիսի դրություն, յերբ անասնապահության նման ցածր մակարդակը սպառնում էր բանվոր դասակարգին մսով և կաթնամթերքով բավարարելու կարիքներին, յերբ անասնապահության ապրանքային պրոդուկցիայի աճումը չէր գուզորդվում նրա սպառման պահանջներին: Այդպիսի դրություն յերկար շարունակել չէր կարելի:

Անհրաժեշտ էր անհամեմատ ավելի կարև ժամանակապահությունը, ինչպես գիտատեխնիկական տեսակետից, նույնպես էլ սոցիալ-տնտեսական իմաստով: Ահա այս էր պատճառը, Վոր կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեն 30 թվականին ամբողջ վճռականությամբ դրեց անասնապահության պրոբլեմի արժատական լուծման խնդիրը կուսակցության և բանվոր դասակարգի առաջ:

Անհրաժեշտ էր անհամեմատ ավելի կարև ժամանակաշրջանում կազմակերպել անասնապահական գիշանա խորհրդային տնտեսություններ, կազմակերպել կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներ: Անհրաժեշտ էր անասնապահության պրոբլեմը լուծել այնպես, ինչպես մենք լուծեցինք հացահատիկի պրոբլեմը: Անհրաժեշտ է պատմության մեջ առաջին անգամ կազմակերպել խոշոր անասնապահություն, չունենալով անցյալի

Վերևև վերձ այլ ասպարիզում: Յեվ ահա այլ պատ-
մախան վորոչումից անմիջապես հետո, 1930 թ. առա-
ջին անգամ չինական սահմանադրւի մոտ, հետագայ
Սիբիրի տայգաներում, յերկաթգծից հաղարավոր
վերտահետափորութան վրա յերևում են «Սկոտսփոդի»
հետագա մսի Փարբիկայի կազմակերպչները: Նույն
տարում մեկը մյուսի հետևից ծնունդ են առնում «Մկո-
տսփոդի», «Սփինսփոդի», «Ովցեփոդի» և այլ խորհրդա-
յին տնտեսութուններ, սոցիալիստական անասնապա-
հության հենակետները մեր յերկրում: Այնուհետև
ծայր առավ կոլանտեսական անասնապահական սպորան-
քային ֆերմաների կազմակերպումը բովանդակ խոր-
հրդային Միության տերրիտորիայում:

Սակայն անասնաբուծության Փրոնտում մենք
ստիպւած եյինք հաղթահարել ավելի մեծ դժվարու-
թյուններ: Այդ դժվարությունները նախ կայանում եյին
նրանում վոր անասնապահությունը մինչև վերջին շր-
ջանում հանդիսանում էր հանրայնացած տնտեսության
ամենաթույլ բնագավառը: Չքաղոր և միջակ դյուրա-
ցիները, վորոնք արդեն տեսել և համոզվել եյին խոշոր
հացահատիկային տնտեսության առավելության մեջ,
դեռևս չեյին տեսնում խոշոր անասնապահական տնտե-
սությունների առավելությունը անհատականի համե-
մատությամբ: Դժվարությունը յերկրորդ կայանում
էր նրանում, վոր սոցիալիստական անասնապահության
կազմակերպման գործը հանդիպեց դատակարարային
քշնամու ավելի ուժեղ ընդիմադրությանը: Կուլակն ա-
նասնապահության Փրոնտում հանդես բերեց կատաղի
ընդիմադրություն, նրա դիրքերն այս ասպարիզում
ավելի քան ուժեղ եյին: Նահանջելով հացահատիկային
Փրոնտից, նա ավելի ամուր էր կառնել անասնապահու-

թյան դիրքերին: Այս էր պատճառը, վոր նա կարողա-
ցավ պրովակացիայի միջոցով վոչնչացնել տալ զգալի
քանակությամբ անասուններ, կազմակերպել անասուն-
ների մատուցական վոչնչացում մի շարք շրջաններում:

Այդ էր գլխավոր պատճառներից մեկը, վոր Պետ-
սկանի սովյայներով 29 թ. մարտ ամսից մինչև 30 թ.
մարտ ամիսը խոշոր յեղջուրավոր անասունների թիվը
մեղանում պակասեց մեկ հինգերորդով, կավերին՝
մեկ ութերորդով, վոչխարներին՝ մեկ յերրորդով և
խոզերին՝ յերկու յերրորդով *): Այս դժվարություն-
ներին ավելանում էր կերի արտադրության ծայրատի-
ման հետամնացությունը մեղանում, սոցիալիստական
անասնապահության կազմակերպիչ և մասնագետ կադ-
րերի կատարյալ բացակայությունը: Յեվ վերջապես
այս բոլորին պետք է ավելացնել նաև այն, վոր անաս-
նապահական պրոբլեմի լուծման համար կուսակցու-
թյունը սահմանեց ավելի կարճ ժամանակաշրջան:

Այստեղ ևս դատակարարային թշնամու ոժանդակու-
թյան յեկան մեր կուսակցության ոպորտունիստական
տարրերը: Նրանք սկսեցին ծունկ չոքել դժվարություն-
ների առաջ: Փախուցներ լավեցին այն մասին, վոր «ա-
նասնապահության ասպարիզում վերցրած տեմպերը
անիրագործելի յեն»: Վոր «անասնապահության ասպա-
րիզում մենք չենք կարող այնպիսի հաջողություն ունե-
նա, վարպիտին ունեցանք հացի Փրոնտում», վոր «կու-
սակցության քաղաքականությունը մսի մթերման բնա-
գավառում հարկածում և անասնապահության նորմալ
ամձանը» և այլն, և այլն:

Մենք ստիպւած եյինք այս ճակատամասում յեկա
ջախջախիչ հարկած հասցնել դատակարարային թշնա-

* Տես ընկ. Յակովլևի գեկուցումը 16-րդ համագումարում:

մուն, վճռական պայքար մղել ղեկավարութիւններին՝
յերկրպագու ուղորտուն իստական տարրերի դեմ, հետու-
վանել անասնապահութեան ճանապարհից պայքարել
«հոգնած» աշխատողներին, ամբապնդել այդ ֆրոնտը
կայուն, կոփված և դործոն աշխատավորներով և բայլէ
վիւկյան վճռականութեամբ առաջ տանել սոցիալիստա-
կան անասնաբուծութեան կազմակերպման գործը մեր
յերկրում:

ԱՌԱՋԻՆ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԱՆԱՍՆԱԲՈՎՈՒԹՅԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԱՍՊԱՐԻՉՈՒՄ

Այդ հաստատուն քաղաքականութեան անշեղ կե-
րտման հիման վրա մենք ձեռք բերինք զգալի նվա-
ճումներ սոցիալիստական անասնաբուծութեան կազ-
մակերպման ասպարիզում: Վորո՞նք են մեր նվաճում-
ների ցուցանիշները:

Համկոմկուսի Կենտկոմի և ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի
հուլիսյան ղեկմամբ տվյալներով առ 1-ն հուլիսի 1931
թ. մենք ունենք յերկու միլիոն գլուխ խոշոր յեղջու-
րավոր անասուն անասնաբուծական խորհունտեսու-
թյուններում, 749.000 կով կուտնտեսական ապրան-
քային ֆերմաներում, կես միլիոն խոզ «Սվինովոդի»
խորհունտեսություններում, 250.000 մայր խոզ կու-
տնտեսական ֆերմաներում: Խորհրդային և կովեկով
տնտեսությունների ապրանքային ֆերմաները առ 1-ն
հուլիսի պետութային են համանշ 680.000 փուր յուղ:
Ահա սրանք են սոցիալիստական անասնաբուծութեան
հիմնական նվաճումները, նրա կազմակերպման առա-
ջին տարում:

Այս թվերն ապացուցում են, վոր միայն մի տար-
վա ընթացքում խոշոր յեղջուրավոր անասունների քա-
նակով մենք գերազանցեցինք նախադրատերազմյան
Ռուսաստանի կալվածատիրական և կուլակոյին տնտե-
սությունների խոշոր յեղջուրավոր անասունների քա-
նակին: Այդ փաստերը միաժամանակ ապացուցում են,
վոր վաճ միայն տեսականորեն, այլև գործնականորեն
զտնված են և փորձով ստուգված սոցիալիստական ա-
նասնապահութեան կազմակերպման ուղիները, անաս-
նապահությունը, վորը հիմնվելու յե տեխնիկայի և
գիտութեան վերջին տվյալների վրա: Չունենալով
անասնաբուծական խոշոր տնտեսություններ կազմա-
կերպելու անցյալի վորեւէ փորձ, սակայն հիմնվելով
մարքոլիզմ-լենինիզմի վրա, ամբողջովին ուղտագործե-
լով հացահատիկային սոցիալիստական տնտեսություն-
ներ կազմակերպելու փորձը՝ մեր կուսակցությունը
պատմութեան մեջ առաջին անգամ ցույց տվեց անաս-
նապահութեան առավելագույն զարգացումն ապահովող
սոցիալիստական ուղիները:

Մենք ապացուցեցինք, վոր «հանձինս կուտնտես-
կան ապրանքային ֆերմաների և նուստն քոչնաբու-
ծական կայանների՝ գտնվել է հանրային անասնապա-
հութեան և քոչնաբուծութեան այնպիսի ձեւ, վորն ա-
մենից ավելի համապատասխանում է կովեկով տնտե-
սութեան զարգացման ներկա արտելային աստիճանին,
և վորը խորհունտեսությունների հետ միասին աւմենից
արագ է յուծում խոշոր ապրանքային անասնաբուծու-
թյուն ստեղծելու յնդիւրը» (Կենտկոմի և Ժողկոմխոր-
հի ղեկմամբ):

Ի՞նչ տարվա պրակտիկան ապացուցեց, վոր կուտն-

տեսական ապրանքային ֆերմաները բարձրացնում են անասնաբուծության ապրանքայնությունը: Նրանք տալիս են մոտ 70% ապրանքային պրոդուկցիա (կաթ և յուղ) այն դեպքում, յերբ անասնական տնտեսությունների ապրանքայնությունը հասնում է 10-20%-ի, իսկ կաշեկտրվ տնտեսությունների սովորական հանրայնացված հոտերինը 20-30%-ի:

Կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաները ներկայացնում են անասնապահության հանրայնացման ավելի բարձր ձևը: Նրանք հանդիսանում են կոլտնտեսությունների գյուղատնտեսական ամենաշահավետ ձյուղը: Ահա, թե ինչո՞ւ անհրաժեշտ է, փորպեղի գյուղատնտեսական այդ նյութը մաքսիմում ոժանդակությամբ ստանա մեր կուսակցական, խորհրդային և կոոպերատիվ բոլոր որգանների կողմից:

Ինչպիսի՞ նվաճումներ ունենք մեզ մոտ, Հայաստանում, այս դեպքում: Հայ. Կոմկուսի Կենտկոմը իր ուղոստոսի 13-ի փորձման մեջ մասնանշում է՝ «Վերջին տարիներս վերջ հաջողություններ ենք ձեռք բերել անասնաբուծության սոցիալիստական հատվածի բնագործակման բնագավառում»: Ներկայումս մենք ունենք տաս խոշոր անասնաբուծական խորհունտեսություն, 14·909 գլուխ խոշոր յեղջյուրավոր անասունով 30 բվականի 4580 գլխի դիմաց և 21·000 վաշխար 30 բվականի 14·555 վաշխարի դիմաց: Կազմակերպվել է 69 կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմա 7300 խոշոր յեղջյուրավոր անասունով և 16·300 գլուխ մանր յեղջյուրավոր անասունով»:

Այսպես ուրեմն, ինչպես բովանդակ խՍՀՄ-ում, եռյակես և Հայաստանում, սոցիալիստական անաս-

նապահության գծով մենք ունենք զգալի նվաճումներ:

Սակայն մենք չենք կարող այդ նախնական նվաճումների դավինիին հանդէլ: Մենք դեռևս չենք լուծել անասնաբուծության պրոբլեմը, մենք արեւ ենք առաջին, վնդական և խոշոր ֆաշլը այդ ապավիգում: Այրձանագրելով մեր ունեցած առավելագետ ֆանակական նվաճումները՝ Կենտկոմը և Ժողկոմխորհը մասնաշնչեցին, վորակական ցուցանիշների խիստ հետ մնալը, հոտերի կոմպլեկտավորման վաշ բավարար արդյունքները, կերի հաստատուն բազայի բացակայությունը միշտի տեղերում, անասունների անբավարար կերակրումը և վատ խնամքը, տարափոխիկ հիվանդությունների տարածումը անասունների շրջանում, բազմաբիվ անասունների և գերագանցապես ջանել անասունների կոտորվելը, անտնտեսավարության փաստերը, խորհրդային և կոյեկտիվ տնտեսությունների կառուցողական աշխատանքների միանգամայն անբավարար վիճակը և այլն—այս բոլորը լուրջ խոչընդոտներ են հանդիսանում սոցիալիստական անասնաբուծության 31 թվականի պլանների լրիվ իրագործման ճանապարհին:

Սակայն Համկոմկուսի Կենտկոմը և Ժողկոմխորհը չսահմանադժեցին լուկ միայն մեր նվաճումների և թերությունների թվարկումով: Վճռականապես ղենելով թերությունների վերացման խնդիրները՝ նրանք բնղդժեցին, սոցիալիստական անասնաբուծության դարդացման 31-32 թվականների մարտական պլանները, մասնանշելով մեր մոտագար աշխատանքների գործնական ծրագիրը: Այդ ծրագրի համաձայն 31 թվականին մենք պետք է հաստատուն պատվանդան ստեղծենք անասնաբուծության սոցիալիստական հատվածի հետա-

գա արագ զարգացման համար այն հաշվով, վերաբերող
«գյուղատնտեսության արտադրության առաջիմ գեո-
թույլ հանրայնացված աղյուցիկում հաղթանակի իրոք
կազմակերպված, մեքենայացված, գիտություն վերջին
նվաճումների վրա հիմնված խոշոր սոցիալիստական
տնտեսությունը» (գլխավոր) :

Ինչպիսի՞ ծրագրային խնդիրներ են դրված մեր ա-
ռաջ: Համաձայն Կենտկոմի և Ժողովրդի գլխավորի,
մինչև 1931 թվականի վերջը անասունների թիվը պետք
է հասցնել՝ «Սկոտովորդի» դժով 2.800 հազար գլխի,
«Սվինովորդի» դժով 1.900 հազար գլխի, հանրապետա-
կան կաթնային տրեսների դժով 260 հազար կովի,
«Սոյուզսախարի» դժով 140 հազար կովի և 40 հազար
մայր խոզի: «Ուլցեվորդի» դժով 480 հազար գլուխ վոլ-
խարի, ավելանցելով նաև պլանում նախատեսված
կովերի թիվը նաև 50 հազարով, Կաթնակտանտկենտրո-
նի դժով 1 միլիոն 500 հազար գլուխ կթան կովի, խո-
ղարածական Կոլտնտկենտրոնի դժով 700 հազար մայր
խոզի, ՌՍՖՍՀ յեղջուրարածական տրեսների դժով
200 հազար գլ. կովի, ճտահան թռչնարածական կենտ-
րոնի դժով 10 միլիոն թռչունի և այլն:

Նույնպիսի մարտական խնդիրներ են դրվում կոլ-
տնտեսությունների հանրայնացված հոտերի լրացման
բնագրավառում: 31 թվականին կոլտնտեսական սխտե-
մը պետք է լրացնի կոլտնտեսությունների հանրայնաց-
ված հոտերն առնվազն մեկ ու կես միլիոն գլուխ հոր-
թով, 500 հազար գլուխ խոճկորով և մեկ միլիոն գլ-
լուխ դառով:

Հայաստանում մեր առաջ դրված են՝ մինչև 31
թվի վերջը անասունների թիվը հասցնել «Սկոտովորդի»

միավորներում 17.400 գլխի, նախատեսված 13.700
գլխի փոխարեն, «Սախարկոմբինատի» դժով 1.200
գլուխ կովի, կաթնյառուային տրեսի դժով 462 գլ-
լուխ կովի, Պետքաղվարչության խորհրդատեսություն-
ների դժով 425 կովի, մերձքաղաքային տնտեսություն-
ների դժով 750 կովի, կաթնանասնապահական Փեր-
մաների դժով 2000 գլուխ կովի, բոլոր զծերով խոզերի
թիվը հասցնել 6150 գլխի (մայր խոզ), վոլխարների
թիվը բոլոր զծերով մա 100 հազարի, թռչունների
թիվը բոլոր զծերով մա 14 հազարի:

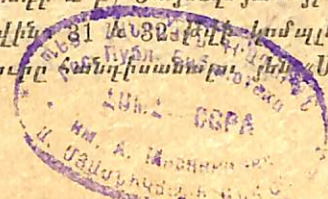
Այսպիսով մոտազա 3-4 ամիսը և ամբողջ 32 թիվը
մեր առաջ դրված է սոցիալիստական անասնապահու-
թյան զարգացման վիթխարի պլաններ: Այդ պլանների
իրագործումը պահանջում է կուսակցական, խորհր-
դային և կոլտնտեսական կազմակերպությունների և
մեր բոլոր ուժերի գերազույն լարվածություն, պա-
հանջում է բայլչեփիկյան տեմպ, համառ և աննկուն
պայքար: Այդ խնդրի լուծումը հանդիսանում է ըն-
թացիկ շրջանի մարտական և կենտրոնական խնդիրը
գյուղատնտեսության ասպարիզում:

Այստեղից ինչպիսի գործնական խնդիրներ են դր-
վում մեր աշխատանքների որակարգում:

Ա. ՀՈՏԵՐԻ ԿՈՄՊԼԵԿՏԱՎՈՐՄԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ

Հանրայնացված անասնապահության հոտերի կոմ-
պլեկտավորումը գնում է՝

ա) խորհրդային և կոլեկտիվ տնտեսությունների
յերիտասարդ սերնդի և բ) Սայուզմասոյի միջերած ա-
նասունների հաշվին՝ 31 թվականին կոմպլեկտավորման
հիմնական աղբյուրը հանդիսանալու է Սոյուզմասո-

յի» անասունները: Սակայն հետագայում ինչպես խորհրդային տնտեսութունները, նույնպես և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաները իրենց հոտերը լրացնելու յեն հիմնականում իրենց սեփական յերիտասարդ սերունդի հաշվին: Ներկայումս, յերը կոմպլեկտավորումը գնում է գլխավորապես Սոյուզմյասոյի գծով, վերջինիս աշխատանքների ճիշտ կազմակերպումը վճռական նշանակութուն ունի անասնաբուծության 31-32 թվականների պլանների իրագործման համար: Մինչեւ այս տարւոյ վերջը Սոյուզմյասոն անասնապահական կոլտնտեսութուններին պետք է հանձնի 1.700 հազար խոշոր յեղջուրավոր անասուն, 2 և կես միլիոն հորթ և ջահել անասուններ, 415 հազար մայր խոզ, 2 միլիոն վոչխար և 875 հազար հատ թռչուն:

✓ Հայաստանում Սոյուզմյասոն պետք է մինչեւ հետևիւրի մեկը խորհրտնտեսություններին հանձնի 2300 գլուխ խոշոր յեղջուրավոր անասուն, 2000 գլուխ հորթ և յերինջ, 670 գլուխ մայր խոզ, 25 հազար գլուխ վոչխար և այլն:

Սակայն կոմպլեկտավորման ասպարիզում մենք չենք կարող տարւել միայն քանակական ցուցանիշների իրագործմամբ: Մենք չպետք է լրացնենք մեր հոտերը առհասարակ ամեն կարգի անասուններով: Սոցիալիստական հատվածի անասնաբուծական հոտերը պետք է լրացվեն միայն լավագույն և մեծ ապրամիջոցներով խոստացող անասուններով: Հատկապես այս խնդրի վրա քիչ ուշադրութուն են դարձնում ընդունող կազմակերպությունները: Այդ է պատճառը, վոր 1931 թվի դարնան Սոյուզմյասոյից ստացված անասունների կեսից ավելին վոչնչանում է մի շարք վայրերում: Սրա

հետ մեկտեղ Սոյուզմյասոյի մթերած անասունների լավագույն մասը ամբողջովին պետք է ընդգրկել սոցիալիստական հատվածում: Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիմումը սլարտավորեցնում է բոլոր շրջաններին (մինչև և իսկ այն շրջաններին, վորտեղ ամբողջովին իրագործվել են կոմպլեկտավորման պլանները) անպայման ընդունել Սոյուզմյասոյի բոլոր լավագույն անասունները: Անհրաժեշտ է խիստ պատասխանատվության յենթարկել այս վորոշումը զանց առնողներին: Մատայենթարկել այս վորոշումը զանց առնողների կազմակերպող կարգման Ժողկոմատը և տեղական կազմակերպությունները ամենայն վճռականությամբ պետք է պայթյունները ամենայն վճռականությամբ պետք է պայթյունները աշխատեցող անասունների մորթելու պրակտիկայի դեմ: Պետք է ջախջախիչ հարված տալ դասակարգային քշմամուն, վորը պրովակացիայի միջոցով փորձկանի վորակյալ անասունների վոչնչացմամբ խանգարել սոցիալիստական անասնաբուծության կոմպլեկտավորման գործը: Անհրաժեշտ է խիստ կերպով կիրառել այս առթիւ հրապարակված պետական վորոշումները:

Սոյուզմյասոն պետք է ապահովի մթերման բազաները անհրաժեշտ հարմարություններով և պահանջվող անասնաբուծական պերսոնալով: 31 թվի դարնան վորտեղ ցույց տվեց, վոր Սոյուզմյասոյի մի շարք բազաների ու պորտուհիստական և միանգամայն անվուրջ վերաբերմունքի հետեւանքով անասունների և այդ թվում նաև մունքի հետեւանքով անասունների մի զգալի մասը վոչնչացավ վորակյալ անասունների մի զգալի մասը վոչնչացավ տարախորիկ հիվանդություններէից, վատ խնամքից ու ցրտից:

Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիմումը Սոյուզմյասոյից՝ խորհրտնտեսությունների կողմից անասուններն ընդունելու ժամկետը սահմանվում է 5-8 օր: Այդ ժա-

մանակաշրջանը սահմանված է նրա համար, վոր ընդու-
նող կազմակերպությունները կարողանան իրոք ջոկել
ամբողջ լավորակ անասունները: Մեր համապատաս-
խան կազմակերպությունները պետք է հսկեն, վոր վոչ
մի անասուն սպանդանոց չգնա մինչև վոր չընտրվի
նրա լավագույն մասը, անասնաբուժական սոցիալիս-
տական հոտերի կոմպլեկտավորման համար:

Այս բոլորի հետ մեկտեղ մեր խորհրդային և կոլեկ-
տիվ անտեսութունների առաջ վորպես չափազանց կա-
րեվոր խնդիր՝ դրվում է ջախել ամատուցների լավա-
գույն պահպանման և խնամքի գործը: Հատկապես այս
ասպարիզում մենք ունենք ազադակող թերություններ:
Կարելի չէ տառնյակ վրաստեր բերել այն մասին, թե
ինչպես միանգամայն անտարբեր վերաբերմունքի և մի
շարք տարրական միջոցների ձեռք հառնելու պատճառով
բազմաթիվ ջահել անասուններ վոչնչանում են խորհր-
դային և կոլեկտիվ անտեսութուններում (Յանդ, Ղա-
րադալա, Մալաբա, Սեմյոնովկա և այլն): Այն ինչ,
նրանք պետք է հանդիսանան անասնապահական սո-
ցիալիստական սեկտորի հոտերի լրացման մոտազա ժա-
մանակաշրջանի հիմնական աղբյուրը:

Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիմումը Կոլտնտկենտ-
րոնին պարտավորեցնում են 31 և 32 թվին լրացնել
հանրայնացված հոտերը 5 և կես միլիոն հորթով, 3 ու
կես միլիոն խոճկորով, 3 միլիոն գառով: Այս չափա-
զանց պատասխանատու խնդրի իրագործումը պահան-
ջում է, վորպեսզի մեր կոլտնտեսական վոլջ սխտեմն
աքմատական շրջադարձ կատարի դեպի ամատուցա-
կաթային ընդհանրապես և դեպի ջախել ամատուցների
պահպանումն ու խնամքը մասնավորապես: Կոլտնտե-

սական սխտեմը այդ ծրագիրը պետք է իրագործի մի
կողմից ղեկելով իր անդամների հորթերը, մյուս կողմից
հանրայնացնելով կոլտնտեսականների ավելացած ա-
նասունների մի մասը: Նույնպիսի պատասխանատու
խնդիր է դրվում խորհրդային անտեսութունների ա-
ռաջ ջահել անասունների պահպանման և խնամքի աս-
պարիզում:

Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիմումի մեջ հատուկ
կարեկություն է տրվում մանր անասնաբուծության
(խոզաբուծություն-ճագարաբուծություն) և թռչնա-
բուծութ. կազմակերպմանը: Կուտակցության 16-րդ հա-
մագումարը մատնանչեց խոզաբուծության զարգացման
չափազանց կարեկոր նշանակութունը մսի պրոդեմի
լուծման ստպարիզում: Չնայած այս բոլորին, մանր ա-
նասնաբուծության և թռչնաբուծության կազմակերպ-
ման դործը մինչև այժմ անհրաժեշտ բարձրության
վրա չի դրված. մեր մի շարք կազմակերպություններ
երենց «պատվից ցածր» են համարում զբաղվել այնպի-
սի «չնչին» հարցերով, ինչպիսին խոզաբուծությունն
ու թռչնաբուծությունն են: Անհրաժեշտ է
վճռական պայքար մղել մանր անասնաբուծության
և թռչնաբուծության թերադնահատման այդ տեն-
դենցների դեմ, վճռական բեկում առաջ բերելով
նաև այս ստպարիզում: Մենք պետք է սոցիալիստա-
կան անասնապահության կազմակերպման «սեվ աշխա-
տանքին» լծենք կուտակցության բոլոր բլիշները, կու-
տակցության բոլոր շարժաբեր փոկերը: Այս կերպ
միայն մենք կարող ենք լուծել անասնաբուծության
պրոբլեմը:

Անասնաբուծութեան պրոբլեմի լուծման համար վճռական նշանակութիւն ունի կերրի բազայի ստեղծումը: Այստեղ դործն ալիւլի բարդ եւ եւ դժւար, քան հացահատիկային տնտեսութեան մեջ: Անասնաբուծութեան բնագավառում մենք դործ ունենք վոչ թե մեքենաների, այլ կենդանի եյակների հետ, այն եւ վոչ թե մանր գյուղացիական տնտեսութիւնների շրջանակներում, այլ եւ հազարավոր եւ տասնյակ հազարավոր գլուխ առնասուն ունեցող խորհրդային տնտեսութիւնների շրջանակներում: Հացահատիկային խորհրդային տնտեսութիւններում, յետե մենք չկարողանանք 2-3 որ մեքենաներին ալրման նյութ (նալթ, բենզին) հասցնել, նրանք կտան 2-3 որվա դադար, բայց յետե նույն բանը տեղի ունենա հազարավոր եւ տասնյակ հազարավոր հոտերին կեր հայթայթելու ասպարիզում, այս դեպքում մենք կանդնած կլինենք հսկայական չափերի հասնող կենդանի քաշի եւ կաթնամթերքային պրոդուկցիայի կորստյան փաստի առաջ: Ահա թե ինչո՞ւ մենք այստեղ դործ ունենք ալիւլի բարդ խնդրի հետ:

Կերի հաստատուն բազայի բացակայութիւնն երպատճառը, վոր մենք անցյալ տարի խոշոր կորուստներ ունեցանք առանձին խորհրդային եւ կոլեկտիւ տնտեսութիւններում, թե ազրանքային պրոդուկցիայի եւ թե ուղղակի անասունների վոչնչացման դժու: Թե ինչ ալտուալ նշանակութիւն ունի կերրի պրոբլեմը, այդ յեբելում ե նրանից, վոր Միութեան մասշտաբով մենք պետք ե մթերեմք կոշտ կեր՝ 31 թ. 450 միլիոն փութ, 32 թ. 700 միլ. փութ, 33 թ. մի միլիարդ փութ: Հյուսիսային կեր (կարտոֆիլ, բագուկ, սիլոս եւ այլն) 31 թ.

200 միլ. փութ, 32 թ. 600 միլ. փութ, 33 թ. 900 միլ. փութ: Այս տվյալները մենք վերցնում ենք խորհուրդների 6-րդ Համագումարի նյութերից: Այսինքն նախքան Համկոմկոսի կենտրոնի ե ժողովուրդի հուլիսյան դիմումը: Նոր պլանները պահանջում են համապատասխան չափերով բարձրացնել կոշտ ե հյութալի կերի քանակը:

Մեր տեղական աշխատողները պետք ե գիտակցեն, վոր ստացված մսի ե կաթնայնային պրոդուկցիայի վոր ստացված մսի ե կաթնայնային պրոդուկցիայի կրկնապատկումն ու յեռապատկումը կախված ե նրանից, քե մեմք ինչ քանակութեամբ ե վոր գլխավորն ե, ինչպիսի կերով կիսամենք անասուններին: Այսպես, որինակ՝ վորպեսզի կոյը այժմյան քանակութեամբ կաթ տա (տարեկան մոտ 1000 կիլո) նրան պետք ե տալ 1700 կերի միալոր (վերածած հացահատիկների): Բայց վորկերի միալոր (վերածած հացահատիկների): Բայց վորպեսզի նույն կոյը կրկնապատկի իր կաթի քանակը, պետք նույն կոյը կրկնապատկել նրա կերի քանանհրաժեշտ ե վոչ թե կրկնապատկել նրա կերի քանակը, ինչպես սովորաբար յենթադրում ե, այլ պետք ե կըն, ինչպես սովորաբար յենթադրում ե, այլ պետք ե ավելացնել միայն 30 տոկոսով, իսկ յեռապատկելու դեպքում պետք ե ավելացնել ընդամենը 60 տոկոսով:

Գյուղատնտեսութեան այս տարրական գիտելիքները պետք ե դառնա մեր գյուղական աշխատողների պայրը գործնական ամենորյա դեմքը: Միայն այդ յեղանակով մենք կարող ենք հեգամյակի վերջում, վորպես միմիում, կրկնապատկել կաթի քանակը:

Կերի պրոբլեմի լուծման հարցը ներկայումս շատ խիստ կերպով դեմ ե առնում նրա մեքենայացման յրմիս: խորհրդային տնտեսութիւնները, ինչպես նաև արդյունաբերութիւնը, այժմ խոշոր բանվորական ձեռքերի

պակաս են դպում: Այս ամառ մի շարք վայրերում խոտ-
հարքի պլանները թերակատարվեցին, գլխավորապես
բանուժի պակասութան պատճառով: Տասնյակ հազար-
ավոր և միլիոնավոր հեկտար տարածութիւն բռնող
արոտաւայրերի ամենարագ խոտհարքը, տասնյակ հա-
զարավոր փութ արմատապտուղների հալածը, հրամա-
յաքար մեր առաջ դնում և կերի հալածի մեքենայաց-
ման խնդիրը: Թե ինչ նշանակութիւն ունի կերի հալա-
քի պրոցեսի մեքենայացումն, այդ ցույց է տալիս սիլո-
սի պատրաստումը: Սիլոսի պատրաստման պրոցեսի
մեքենայացման դեպքում, նրա վրա աշխատում են մի-
այն մի քանի բանվոր, այն ինչ ձեռքով կատարելու
դեպքում աշխատում են ավելի քան հարյուր բանվոր:
Կուսակցութեան Կենտկոմն այժմ արդեն մեքենաշինա-
րարական արդյունաբերութեան առաջ մարտական խն-
դիր է դրել ամենակարճ ժամանակամիջոցում պատ-
րաստել բամբակի, կանեփի, կարտոֆիլի, բազուկի և
այլ արմատապտուղներ հալածող մեքենաներ: Վորպես
մոտադա խնդիր, մեր առաջ դրված է կերի հալածի
վողջ պրոցեսի աստիճանական մեքենայացումը անաս-
նապահական խորհրդային և կուլեկտիվ տնտեսութեան-
ներում: Անհրաժեշտ է այդ ուղղութեամբ տանել ան-
հրաժեշտ նախապատրաստական աշխատանք, միջոցներ
հայթայթելու իմաստով:

Սրա հետ մեկտեղ մեր առաջ դրվում է նաև անաս-
տուներին ջուր հայթայթելու պրոցեսի մեքենայացման
խնդիրը: Զրի հարցը մանր, գյուղացիական տնտեսու-
թիւնների շրջանակում առանձին նշանակութիւն չու-
նի, սակայն նա կարևոր նշանակութիւն է ստանում
խոշոր սոցիալիստական տնտեսութիւններում: Այստեղ

մենք դուրս ունենք տասնյակ և հազարավոր գլուխ ա-
նաստների հետ: Պրիմիտիվ յեղանակներով նրանց ջը-
րով ապահովել անհնար է: Այդ է պատճառը, վոր այժմ
մեր առաջ չտեղադանց սուր կերպով դրվում է ջրի հայ-
թայթման պրոցեսի մեքենայացումը: Այս տարի արդեն
ժողովուրդը պատրաստում է վորոշ քանակութեամբ
հողմաշարժիչ մեքենաներ (ветряные двигатели)
ջուր ստանալու համար, իսկ 32 թիվականին, արդյու-
նաբերութիւնը պետք է արտադրի ավելի քան 40-50
հազար հողմաշարժիչ մեքենաներ:

Վորպես մարտական խնդիր, մեր բոլոր հողային
որդանների, խորհրդային տնտեսութիւնների, կոլտը-
տեսական սպորանդային ֆերմաների առաջ դրված է
ձեռք առնել բոլոր միջոցները լիովին ապահովելու ա-
նասունները սեփական կոշտ և հյութալի կերով: Ըն-
թացիկ տարվա պլանով խորհանոտութիւնները պետք
է մթերէն տունպոյն 11 միլիոն հեկտար խոտ, իսկ կոշ-
տնտեսութիւնները 30 միլիոն հեկտար: Նույն կարգով
պետք է պատրաստել առնուպոյն 10 միլ. տոնն սիլոս:
Մատակարարման ժողովմատը խորհանոտութիւննե-
րի և սպորանդային ֆերմաների կերի դեֆիցիտը ծած-
կելու համար սկսական ֆոնդից բաց է թողնելու 18
միլիոն փ. քուսպ, 10 միլ. փութ թիւի և 100 միլիոն
փութ հացահատիկ: Ստացրած կերի ռեսուրսները ավե-
լացնելու համար, անհրաժեշտ է լայն ծավալ տալ սնն-
դի և համի արդյունաբերութեան ավելցուկներից անաս-
նակեր պատրաստելու գործին: Կենտկոմը և ժողովու-
րդը պահանջում են, վորպեսզի «Սոյուզստիլարը»
պատրաստի մեկ ու կես միլիոն ցենտներ չոր քուսպ,
«Սոյուզ-ձուկը» 11 միլիոն ցենտներ ձկան արյուր, «Սա-

տությունները և կոլտնտեսական ասպրանքային ֆերմաների անասունները կերով ապահովելու խնդիրը վրտանդի տակ է դրված:

Մեզ անհրաժեշտ է անհապաղ լայն աշխատանք ծաւալել այս ուղղությամբ և ինչ կերպ էլ ուզում է լինի, ապահովել խորի. և կոլեկտիվ տնտեսութանների անասունները անհրաժեշտ կերով: Տեղական, կուսակցական, կոլտնտեսական և խորհրդային կազմակերպությունները պետք է գիտակցեն, վոր մենք չենք կարող թույլ տալ անցյալ ձմեռվա սխալների կրկնությունն այս ասպարեկում: Նրանք պետք է գիտակցեն, վոր միայն անասուններին լրիվ չափով կերով ապահովելու, կանոնավոր խնամքի և տնտեսավարություն միջոցով է, վոր կկարողանան պետությունը հանձնել սահմանված քանակի միս ու կաթնամթերքները: Բանվոր դասակարգը պահանջում է, վորպեսզի անասնաբուժական տրեստները և կոլտնտեսական ասպրանքային ֆերմաները 31 թվականին պետությունը հանձնեն մոտ 35 հազար տոնն յուղ, 103 հազար տոնն միս, վոր կոլտնտեսարուները պետությունը հանձնի 23 հազար տոնն յուղ և այլն: Խորհտնտեսության և կոլտնտեսական ֆերմաների ղեկավարները պետք է գիտակցեն, վոր իրենց առաջ դրված բոլոր խնդիրներից ամենակարեւորագույնը՝ դա ապրանքային պրոդուկցիայի արտադրությունն է:

Յեթե արդյունաբերությունը պլանների կատարումը չափվում է նրանով, թե տվյալ գործարանը ինչ քանակությամբ ասպրանք է արտադրել, ապա ասպրանքային պրոդուկցիայի հանձնման նույն ցուցանիշներով պետք է չափվի խորհրդային տնտեսությունների պլանների կատարումը: Խնդիրը միայն նրանում չէ, վոր այս,

կամ այն դիրեկտորը շատ հաշոյ է կազմակերպել խոտհաքքը, անասունների կոմպլեկտավորման գործը և այլն: Խնդիրը գլխավորապես կախում է նրանում, թե այդ բոլոր ձեռնարկումների կատարման ապրանքային պրոդուկցիայի տեսակետից ինչպիսի եփեկտ տվեց, թե ինչպես խորհտնտեսության դիրեկտորն այդ բոլոր ձեռնարկումների համագործակցությամբ կատարեց ապրանքային պրոդուկցիան հանձնելու պլանները: «Բոլոր խնդիրներից ամենակարեւորը, դա ապրանքային պրոդուկցիայի արտադրությունն է, քանի վոր այն խորհտնտեսությունը, վորը չի իրագործում ապրանքային արտադրանքը հանձնելու խնդիրը, ծաւ ապրանքային արտադրանքը հանձնելու խնդիրը, նա վոր մի դեպքում չի կարող լինել խոշոր տնտեսություն որիևայն գյուղացիների համար» (Յակովլև): Ահա թե ինչպես է դրվում խնդիրը:

Գ. ԿԱՐԵՐԻ ՊՐՈԲԼԵՄԸ ՅԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆԻԿԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Սոցիալիստական տնտեսարուծությունը կազմակերպման ամենահիմնական թերություններից մեկը և ամենանեղ տեղը հանդիսանում է կադրերի պրոբլեմը: Մենք տնտեսապահության գլխանո տնտեսությունների կազմակերպումը նախաձեռնեցինք չուեննալով անասնաբուժական խփական կադրեր: Այստեղ մեզ պակասում է հազարավոր և տասնյակ հազարավոր նախարարներ, կադրեր, տասնյակ և հարյուր հազարավոր նախարարներ, խողապահներ, կթողներ, թռչնապահներ, ըստաններ, խողապահներ և այլն: Բախկան է հավիներ, անասնաբուժական տնտեսություն կազմատնանչել, վոր խողաբուժական տնտեսություն կազմակերպելու մոմենտին բացառություն մատների վրա էլին

Հաշվվում խոցարածության դժոխ աշխատող անասնա-
բուհները: Ախիլի սուր և զբաղած բարձր հումանտար-
ապական կողմերի խնդիրը: Անասնաբուժական խորհ-
առքնատեսությունները ստանդարտ տիպի միջին միավորը
«Մկատապողի» խորհանտեսություններում ընդգրկում
5-30 հազար գլուխ անասունի, «Մկատապողի» անտե-
սություններում 50-150 հազար գլուխ վոչխարի, կաթ-
նայուղալի տրեսարի անտեսություններում մինչև 10
հազար գլուխ կովի, «Մվինապողի» անտեսություննե-
րում մինչև 15 հազար գլուխ խոզի և այլն: Այս, մինչ
այժմ աշխարհում և վոչ մի տեղ չտեսնված, որինակե-
լի հոկադական անտեսությունները պահանջում են լա-
վագույն կադմտիերալիներ և անտեսալարներ:

Պահանջվող կադրերի մի մասը մենք կարողացանք
կադմսկերայի աշխատանքի պրոցեսում: Անասնաբու-
ժական տրեստի դժով կարձ ժամանակամիջոցում կար-
ճառե կուրսերի միջոցով/պատրաստվեցին մինչև 28 հա-
զար մասնագետն աշխատողներ, մոտ 5000 միջին և
բարձր մարակի կադրեր և 600 դիրեկտորներ:

Կենսականի և Ժողկամխորհի ղեկումը խոցիկը են դր-
նում 32 թվականին յուրաքանչյուր խորհմանատու թյու-
նում բարձր վորակի մասնագետների թիվը հասցնել
6-8 հոգու, միջին վորակինը՝ 15-20 հոգու, յուրաքան-
չյուր փոխնախագահան ապրանքային Ֆերմայում 2-3
բարձր և միջին մասնագետների: Այս խնդիրների խրա-
բործման համար անհրաժեշտ և ա) հարմաձային տեմպ
տալ մեր անասնաբուժական ԲՈՒՀ-երի և տեխնիկոմ-
ների աշխատանքներին այն հաշվով, վոր նրանք ամե-
նակարճ ժամանակամիջոցում արտադրեն ամելի մեծ
քանակությամբ միջին և բարձր կազրեր: Սրա հա

միասին ԲՈՒՀ-երն և տեխնիկումներն կից պետք է կազմակերպել 3-6 ամսյա սխառմատիկ դասընթացներ անասնապահական դժուր աշխատողներին վերակազմավորում տալու համար: Բ) Կազմակերպել հովիվներին, անասնապահներին, խոզապահներին և առհասարակ ստորին կազմի վերակազմավորման մասնաշաղկան կարճատև դասընթացներ, աստիճանաբար առաջ քաշելով նրանցից լավագույն մասին ավելի բարձր աշխատանքի: Գ) Հյուսակցական և խորհրդային կազմակերպությունները սոցիալիստական շինարարություն այլ պատժախոսատու ֆրոնտը ղեկավար աշխատանքի պետք է ուղարկեն վերծմած և լավագույն տնտեսավարներից մի մասին: Հատկապես մեծ դեր ունեն կատարելու պրոֆեսիոնալներն այս առարկայում: Այստեղ, ավելի քան վերին այլ բնագավառում, հրամայաբար զբվում է տեխնիկային տիրապետելու յոգունդի կերպառումը:

Անասնաբուծական խորհրդային տնտեսությունները ինչպես արդեն դեռ եւ առնում բանավորական ձեռքերի կարիքին: Գործադրության վերաբերյալ մեր յերկրում բոլորովին նոր ձևով է դնում բանավորական ուժ ձեռք բերելու ինդիվիդ: Ինչպես արդյունաբերությունը, նույնպես էլ խորհրտնտեսությունները այլևս չեն կարող բանավորական ձեռքեր ստանալ «ինքնահոսի» կարգով: Այլ բանավորական ձեռքերը խորհրտնտեսությունները կարող են ստանալ կոլեկտիվ տնտեսություններից, փոխադարձ պայմանադրությամբ: Անհրաժեշտ է ղվորպեսով այժմ յեղծ մեր խորհրտնտեսությունները լայն աշխատանք ծախարկն այս ուղղությամբ, կազմակերպեն բանավորական ձեռքեր:

քերի հավաքագրման փորձը: Սակայն այս խնդրի մի-
միայն մի կողմն է: Արդեն ժամանակն է, փորպեղողի
խորհրդային տնտեսությունները աշխատեն ստեղծել
իրենց մշտական կադրերը: Այդ խնդրի լուծումը և
վարը գլխավորն է վարակական ցուցանիշների կենսա-
գործումը, կախված է նրանից, թե ինչպես է դրված աշ-
խատանքի կազմակերպումը խորհունոտեսություններում:
Ընկ. Ստալինի առաջադրած վեց հանդուցային խնդիր-
ների կենսագործումը դեռևս չառ թույլ արձագանք է
դտել խորհունոտեսություններում: Շատերը կարծում
են, փոր այդ խնդիրները միայն արդյունաբերությանն
են վերաբերում, այն ինչ, նա հավասարապես վերա-
բերում է նաև գյուղատնտեսությանը և առաջին հեր-
թին խորհրդային տնտեսություններին: Արդյունաբե-
րության և գյուղատնտեսության առաջ դրված այդ նոր
խնդիրների չմթնոնումն է պատճառը, փոր աշխատան-
քի գործարքային սխտեմը չի կիրառվում խորհունո-
տեսությունների մեծ մասում, չի վերացել աշխատա-
վարձի հավասարեցման «ձախ» պրակտիկան, չի կի-
րառվում «ով շատ և լավ աշխատի, նա շատ կստանա»-
լենինյան սկզբունքը, չի կազմակերպել խափախան
պայքար աշխատանքի արտադրողականությունը բար-
ձրացնելու համար: Այդ է պատճառը, փոր մի շարք
խորհունոտեսություններում (Ադրբայջան) բանվորների աշ-
խատավարձը բարձրանում է 100-տոկոսով, իսկ աշխա-
տանքի արտադրողականությունը միայն մի քանի տո-
կոսով, չերբ մի շարք խորհունոտեսություններում գո-
յություն ունի աշխտացիպլինայի խալտուակ անկում,
չերբ դոտեխնիկն ու պանրագործը ոգտագործվում են
փորպես սեխագործ բանվորներ, (Ղարաղալա) և վեր-

ջապես այդ է պատճառը, փոր տնտեսական հաշվառքի
սխտեմը դեռևս չախագանց թույլ է կիրառվում խորհ-
ունոտեսությունների ցեխերում:

Մասնավորապես թույլ է պրոֆմիությունների աշ-
խատանքը խորհունոտեսություններում: Յեթե արդյու-
նաբերության դժով պրոֆմիությունները կարողացան
չըջադարձ կատարել «յերեսը դեպ արտադրություն
գարձնելու» նշանարանով, ապա նույն բանը չի կարելի
ասել գյուղատնտեսության բնագավառում: Այստեղ
գեռևս լայն չափով չի ծավալվել աշխատանքի կազմա-
կերպման սոցիալիստական ձևերը, անվսիքար է
խորհունոտեսական բանվորների սննդի և բնակարանա-
յին պայմանները, չախագանց վատ է դրված կուլտուր-
բազդատարակչական աշխատանքը խորհունոտեսական
բանվորների շրջանում: Համարյա քե աչքաբող է ար-
ված ուսցիոնալացման, գյուտարարության և լավա-
գույն աշխատողներին պարգևատրելու գործը, արտա-
դրական խորհրդակցությունների հրավիրում և այլն:

Մեղ անհրաժեշտ է անմիջապես մձոական շրջա-
գարձ կատարել ներխորհունոտեսական աշխատանքների
կազմակերպման ասպարիգում: Մեղ անհրաժեշտ է բո-
կազմակերպման տնտեսություններում անհասպող
լոր խորհրդային տնտեսություններում անհասպող
անցնել աշխատանքի գործարքային պրոդրեսիվ սխտե-
մին: Պետք է մձոական հակահարված տալ բոլոր նը-
րանց, փորներ կախատեն ժխտել աշխատանքի գոր-
ծարքային սխտեմի կիրարկության առավելությունը
անաանարուժական խորհունոտեսություններում: Կու-
տակցական, տնտեսական և պրոֆ. կազմակերպու-
թյունները անմիջապես պետք է վերանայեն աշխա-
տանքի վարձատրման ներկա սխտեմը, այն վերախ-

ռուցելու խմատով: Պետք է լայն նախապատրաստություն անել խորհրդակցության ատեն՝ ցեխերը տնտեսական հաշվառքի ռեկտերին փոխադրելու համար:

Պրոֆմիթյունները պետք է արմատական շրջադարձ կատարեն իրենց աշխատանքների վերակառուցման դեմ, շուտ գալով դեպի խորհրդակցության ղեկավարման դործնական խնդիրները: Անհրաժեշտ է կազմակերպել խորհրդակցության բանվորների նախաձեռնությունը, կազմակերպել, վեր հանել նրանց ակտիվությունը, ավելի բարձր աստիճանի վրա դնել առցիճըցումն ու հարվածայնությունը, նախաձեռնել տնտեսական հաշվառքի բրիգադաներ, խթանել ռադիոնալացման և դյուտարարության աշխատանքը: Անհրաժեշտ է արմատապես բավարարել բանվորների բնակարանային և կենցաղային պայմանները: Այս ասպարիզում «խնայողություն» անել, կամ այդ խնդրին մատենների արանքով նայել անհանդուրժելի չէ, այլ պետք է մի խոսք չի կարող լինել մշտական բանվորական կադր ղեկնալու մասին: Սպառողական կոոպերացիան և մատակարարման օրգանները հիմնովին պետք է բարելավեն խորհրդակցության բանվորների մատակարարումը գործը:

Այս բոլորի հետ մեկտեղ, մեր կուս. և պրոֆ կադրակերպությունների առաջ դրվում է մատապալանքադրաստիարակչական աշխատանքների լայն ծավալման խնդիրը խորհրդակցության բանվորների շրջանում: Լուսժողովատի օրգաններն անհապաղ պետք է միջոցներ ձեռք առնեն խորհրդակցության բանվորների անդադիրությունը վերացնելու համար: Մեմֆայսեմ է

կարողանալ վերադաստիարակել խորհրդակցության յեկող յերեկվա գյուղացուն, համառ և յերկարատեմ շխատանքի միջոցով: Մենք պետք է դիտակցել տանք յերեկվա դյուղացուն խորհրդակցության խնդիրներն ու նշանակությունը, վերացնենք նրա միջից խորհրդակցությունը վերադաս «կազմակցության» տնտեսությունը և նրանից ամեն ինչ պոկելու, դոկելու, ժառանգություն մնացած տրադիցիաները:

խորհրդակցության կազմակերպության խնդիրն է հրավերել առանձին ցեխերի և կվալիֆիկացիայի բանվորների սխտեմատիկ խորհրդակցություններ: Խորհրդակցությունները պարտավոր են ամենայն ուշադրությամբ քննության առնելու և կենսադործելու արդյունքային խորհրդակցությունների վորշումները, սադրական խորհրդակցությունների վորշումները, քննելու և կենսադործելու բանվորների առաջադրությունները: Յերբեք չպետք է մոռանալ, վոր համախորհրդակցություններ են դալիս տնտեսական աշխատանքի մեծ վործ ունեցող միջակ դյուղացիներ: Մեր տնտեսավարները պետք է կարողանան ողտադործել նրանց վործը դեկավար աշխատանքի առաջ քաշելով վերջիններին:

Միայն այսպիսով մենք կարող ենք բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականությունը խորհրդակցություններում և կոլտնտեսական ասլանքային ֆերմություններում: Միայն այս միջոցառումների կենսադործումով մենք կկարողանանք կազմակերպել մշտական և սեղանային բանվորական ձեռքերի հայթայթման գործը, անշեղ և համարձակ կերպով ավելի բարձր աշխատանքի առաջ քաշել, նոր ուժեր, դաստիարակել դյուղատնտեսական պրոլետարիատի նոր գորատյուններ, կատարել վորակային ցուցանիշները:

Կասկածից վեր է, վոր դատարարային թշնամին՝
 հաշվաւրդ է նրա իրենուդ դաշնակը վորձ կանի ամեն
 կերպ խանդարել անասնապահութեան պրորդիմի լուծ-
 ման գործին: Խորհանտեսութեանները խցկված ծրու-
 յայալ կուլակը, դաշնակը և նրանց աղենտները կաշ-
 խատեն խափանել կերի մթերման աշխատանքները,
 վնասարարութեան կաղմակերպման վորձ անել, խո-
 չնդուտ հանդիսանալ դործարքային և տնտեսական
 հաշվառքի անցնելուն, մի խոսքով պայթեցնել խոր-
 հըրդային տնտեսութեանը: Դատարարային թշնամուն
 աղնութեան կղան աջ և «ճախ» ոսկորտունիտները: Աջե-
 ըը կձգտին դանդաղեցնել խորհրդային տնտեսութեան-
 ների և կոլտնտեսական ֆերմաների շինարարութեան
 տեմպը, կաշխատեն ոգտադործել խորհանտեսութեան-
 ների ժամանակավոր դժվարութեանները, բանալորները
 հետամնաց խմբերի տրամադրութեանները հրահրելու
 համար: «Ձախերը» կաշխատեն կոլտնտեսութեանները
 խորհանտեսութեաններին միացնելու վորձ անել, աբ-
 դելը հանդիսանալ դործարքի կիրառմանը, առաջ մղել
 աշխատավարձի հավասարեցման սկզբունքը: Թե մեկը
 և թե մյուսը ըստ կյութեան կատարում են կուլակային
 դործ և նոր քամիներ են ուղղում դեպի դատարարային
 թշնամու հողմաղացը:

Մեզ անհրաժեշտ է մաքրել անասնապահական խորհ-
 տնտեսութեանները դատարարային խորք տարբերից
 և նրա ագենտներից, վնասական պայքար մղել գլխավոր
 վտանգ աջ ոսկորտունիզմի և «ճախ» շեղումների դեմ,
 բարձրացնել խորհտնտեսական բավորների դատարար-
 ական գգնուքայինը, և առաջ տանել սոցիալիստական
 անասնապահութեան գարգացման գործը:

Անասնաբուծական խորհանտեսութեաններին և կոր-
 տնտեսական ապրանքային ֆերմաների շինարարական-
 կառուցողական աշխատանքները հանդիսանում են ա-
 ժենագոթվար ֆրոնտներից մեկը ներկայումս: Մենք
 ստիպված ենք շինարարական մի շարք սուր դեֆիցիտա-
 լին մատերյալների (յերկաթ, փայտ, կիր և այլն) և
 բանվորական ձեռքերի պակասութեան պայմաններում
 չափազանց կարճ ժամանակամիջոցում՝ ապահովել հա-
 զարավոր և տասնյակ հազարավոր անասունները գոմե-
 ըով: Այստեղ մենք չենք կարող և վոչ «որչեկաթի»
 պատճառաբանութեամբ հանդուրժել անցյալ տարվա
 սխալների կրկնութեանը: Մենք չենք կարող հանդուր-
 ժել, վոր խորհանտեսութեաններին անասունները պահ-
 վեն կուլակային գոմերում: Այդ մեղ վրա չատ թանգ
 է նստում, ինչպես ապրանքային պրոդուկցիայի, նույն-
 պես և անասունների վոչոնչացման տեսակետից:

Ինչպե՞ս է դնում շինարարական-կառուցողական
 աշխատանքները Հայաստանում: Այստեղ մենք ուղղակի
 պետք է հայտարարենք, վոր մեղ մոտ կառուցողական
 աշխատանքները վտանդի տակ են դրված:

Գենտրոնական շինարարական որդանները (Հաբ-
 րյուշտուշին, Անդրդյուշտուշին և այլն) չկարողա-
 ցան իրագործել շինարարական պլանները, դուրի լինե-
 լով մանեվրելու ընդունակութեանից, հույս դնելով
 միայն կենտրոնից ստացվող մատերյալների վրա, չկա-
 ռողացան ոգտադործել տեղական շինանյութերը՝ նրան-
 ինքնահոսի յեն թողել կառուցման աշխատանքները:

Անկասկած սխալ կլինեք, կառուցողական աշխատանք-

ների թերակատարման ամբողջ պատասխանատվութիւնը
 նը դնել միայն կենտրոնի վրա: Թերակատարման համար
 պատասխանատու յեն և յեթե կուզեք վորոշ զեպքերում
 ավելի շատ, մեր տեղական կաղմակերպութիւնները,
 խորհ. և կոլտնտիւարչութիւնները: Ամբողջ հույսը դնե-
 լով միայն կառուցող օրգաններին և շինանյութերի կենտ-
 րոնացած մատակարարման վրա, նրանք «ձեռները
 բացել» և հեռու յեն քաշվել այդ աշխատանքներից:
 Դեռ ավելին, մի շարք վայրերում խորհտնտեսու-
 թիւնները չեն «բարեհաճում» ամենամիկմալ պայման-
 ներ ստեղծել կառուցող բանվորներին համար: Այլապե՞ս
 ինչպե՞ս բացատրել, յերբ կառուցող բանվորներին, վոր-
 պե՞ս բնակարան՝ հատկացվում և ստեղծ անասունների
 զեղիքները կցկայի չենթարկված գոմերը (Ստեփանավա-
 նի շրջան), յերբ խորութիւն և դրվում խորհտնտեսու-
 թիւն և կառուցող բանվորութեան միջև, վերջիններին
 բնակարանով և սնունդով բավարարելու ասպարիդում:
 Կրկին անգամ խորհտնտիւարչութիւններին միանգամայն
 անտարբեր և հանցադործ վերաբերմունքն և պատճա-
 ռը, վոր կառուցված մի շարք գոմերի կտուրները ըս-
 տիպված են քանդել և նորից ծածկել անպետք լինելու
 պատճառով (Լենինական), յերբ կառուցումներին զգալի
 մասը չի բավարարում տեխնիկայի ամենատարրական
 պահանջները:

Ի՞նչ պետք է անել: Անհրաժեշտ է վերցնել իրական
 թայլը կիսան տեմպ այս ասպարիզում: Կառուցող օր-
 գաններն անհապաղ ուժերի անհրաժեշտ վերադաս-
 վորութեամբ պետք է կենտրոնացնեն աշխատանքը գյու-
 ղում: Խորհ. և կոլտնտիւարչութիւնները պետք է վըճ-
 արական շրջադարձ կատարեն ղեպի շինարարական աշ-

խատանքը, մօրիլիզացիայի յենթարկեն խորհ. և կո-
 տնտեսութեան միջոցները և ուժերը, հանդես բերեն
 հիւնութիւն տեղական շինարարական մատերյայնների
 և վորակյալ մասնագետ ուժերի մօրիլիզացիայի յեն-
 թարկեղը գծով, կաղմակերպեն բանվորական ձեռքերը,
 արանսպարտ և այլն: Կոոպերացիան կտրուկ միջոցներ
 պետք է ձեռք առնի անմիջապէս բարելավելու կառու-
 ցող բանվորների սննդի և մատակարարման գործը, կաշ-
 մակերպելով, թեկուզ ժամանակավոր շրջիկ խանութ-
 ներ:

Կուս. և պրոֆ. կաղմակերպութիւնները մասսայա-
 կան աշխատանք պետք է ծավալեն կառուցող բանվոր-
 ների շրջանում, նոր թափ հաղորդեն սոցմրցմանն ա-
 հարվածայնութեանը: Անհրաժեշտ է կարգավորել աշ-
 խատավարձի խնդիրը: Անհրաժեշտ է կառուցող բան-
 վորներին մեջ մարմնավորել կառուցման աշխատանքները
 ժամանակին ավարտելու վողջ կարելորութիւնը անաս-
 նապահութեան պրոբլեմի լուծման տեսակետից:

Անհրաժեշտ է այս բոլորը կատարել մարտական
 թափով, ունենալով՝ «Վոչ մի անասուն դըստում չպետք
 է մնա» լոզունգը:

Համ. Կոմունիստական կուս. Կենտկոմի և ԽՍՀՄ
 Ժողկոմխորհի հունիայան դիմումն ունի պատմական
 նշանակութիւն՝ սոցիալիստական անասնապահութեան
 կաղմակերպման և զարգացման տեսակետից: Նա հան-
 դիսանում է գյուղում տարվելիք մեր աշխատանքների
 այժմյան կենտրոնական խնդրի՝ անասնաբուծութեան,
 ամենորոյս գործնական աշխատանքների ծրագիրը և ու-
 ղեցույցը: Այդ ծրագրի հաջող և ժամանակին իրագոր-

ծառը կապահովի սոցիալիստական անասնաբուծութեան
պրոբլեմի վերջնական լուծումը: Անհրաժեշտ է, վեր-
պեսզի այդ դիմումն ամենալայն մասսայականացման
յենթարկվի, անհրաժեշտ է, վոր նա դառնա յուրաքան-
չյուր խորհրդատեսութեան գերեկտորի, գլուղում աշխա-
տող կուտ. և կոմյերիտական բոլոր ընկերներին, խորհ-
անտեսական բանվորներին, կոլտնտեսականներին և չքա-
վորա-միջակ գյուղացիների սեփականութիւնը: Կենտ-
կոմը մատնանշում է, վոր «31 և 32 թվականներն անաս-
նաբուծութեան ծավալման ասպարիզում պետք է լինեն
նույնպիսի վճռական բեկման տարիներ, ինչպիսին եյին
20 և 30 թվականները սոցիալիստական հացահատիկային
տնտեսական կազմակերպման բնագավառում»: Ունե-
նալով հացի պրոբլեմի լուծման հարուստ փորձը, ունե-
նալով առաջին և հաստատուն նվաճումները սոց-անաս-
նապահութեան կազմակերպման ասպարիզում, կազմա-
կերպելով և վեր հանելով բանվոր դասակարգի, խորհ-
տնտեսական բանվորների և կոլտնտեսականների յեռան-
դըն ու ենտուզիզմը, ակտիվ շարժման մեջ դնելով
կուսակցութեան բոլոր շարժաբեր փոկերը գյուղում,
հարվածելով դասակարգային քշնամուն, հարվածելով
աջ և «ձախ» ոպորտունիզմին և բայշեվիկյան տեմպ
վերցնելով այս բնագավառում՝ մենք կլուծենք անասնա-
պահութեան պրոբլեմը ամենա արագ և անկասկածաբար
հացի պրոբլեմը:

Գրողի անունը 6855 (Բ) Գրադիր 5230 Տեղում 5000

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0301130

1961 25 10 1 (1/4 ф)

21.343

О. ОГАНЕСЯН

БОЛЬШЕВИСТСКИЙ ТЕМП НА ФРОНТЕ
СОЦЖИВОТНОВОДСТВА

Госиздат ССР Армения
Эривань—1981